

**Regionalna
naučnostručna i biznis
konferencija**

- LIMEN 2015 -

**Liderstvo i menadžment:
- država, preduzeće,
preduzetnik -**

**ZBORNIK RADOVA
Conference Proceedings**

Beograd, 2015.

**REGIONALNA NAUČNOSTRUČNA I BIZNIS
KONFERENCIJA
LIMEN 2015**

Liderstvo i menadžment

– država, preduzeće, preduzetnik –

ZBORNIK RADOVA

***Konferenciju je finansijski podržalo
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja
Republike Srbije***

**Ministarstvo prosvete, nauke
i tehnološkog razvoja
Republike Srbije**

Beograd, Srbija, 10. decembar 2015. godine

Konferencija LIMEN 2015

Zbornik radova - Liderstvo i menadžment: država, preduzeće, preduzetnik -

Programski odbor konferencije:

1. dr. Jasmina Stare, redovni profesor, dekan - Fakultet za poslovne i menadžment studije, Novo mesto, Slovenija
2. dr. Čedomir Ljubojević, redovni profesor, direktor - Visoka škola modernog biznisa, Beograd, Srbija
3. dr. Cvetko Smilevski, redovni profesor, predsednik nastavno-naučnog odbora - BAS Institut za menadžment Bitolj, Makedonija
5. dr. Vlado Radić, redovni profesor - Visoka škola za poslovnu ekonomiju i preduzetništvo, Beograd, Srbija
6. dr. Gordana Bilbilovska, redovni profesor - Ekonomski fakultet, Skopje, Makedonija
7. dr. Tatjana Cvetkovski, redovni profesor - Fakultet za poslovne studije, Univerzitet Džon Nezbit, Beograd, Srbija
7. Dr. sc. Drago Pupavac, prof.v.šk. - Veleučilište u Rijeci, Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću, Hrvatska
8. dr. Ana Langović Miličević, redovni profesor - Fakultet za hotelijerstvo i turizam u Vrnjačkoj Banji, Univerzitet u Kragujevcu, Srbija
9. dr. Snežana Kirin, vanredni profesor - Fakultet za primenjeni menadžment, ekonomiju i finansije, Univerzitet "Privredna Akademija" u Novom Sadu, Srbija
10. dr. Mirjana Šekarić, vanredni profesor - Poslovni fakultet, Univerzitet Singidunum, Beograd, Srbija
11. dr. Iva Konda, viši predavač, prodekan za nauku i istraživanje - Visoka škola za biznis i menadžment, Novo mesto, Slovenija
12. dr. Bojan Krstić, vanredni profesor - Ekonomski fakultet, Univerzitet u Nišu, Srbija
13. dr. Lidija Stefanovska, docent, direktor - BAS Institut za menadžment Bitolj, Makedonija
14. dr. Duško Tomić, vanredni profesor - Fakultet za inženjerski menadžment, Beograd, Srbija
15. dr. Goran Dašić, vanredni profesor - Visoka škola modernog biznisa, Beograd, Srbija
16. dr. Srđan Tomić, docent - Fakultet za inženjerski menadžment, Beograd, Srbija
17. dr. Toni Soklevski, docent - Biznis akademija Smilevski BAS, Skoplje, Makedonija
18. dr. Tatjana Ilić-Kosanović, docent - Fakultet za inženjerski menadžment, Beograd, Srbija

Organizacioni odbor konferencije:

Doc. dr. Vuk Bevanda, Nikolina Vrcelj, Nevena Vrcelj, Danijela Rutović, Dejan Jeremić, Uroš Mirčević, Ivana Vasić, Marko Vrcelj, Stefan Zelenbaba, Vukan Stojanović – Strimitim

Izdavač:

1. Udruženje ekonomista i menadžera Balkana – UdEkoM Balkan, Beograd, Srbija
2. Fakultet za inženjerski menadžment – Beograd, Srbija
3. Visoka škola modernog biznisa – Beograd, Srbija
4. Visoka škola za biznis i menadžment, Novo Mesto – Slovenija
5. Biznis akademija Smilevski – BAS, Skoplje, Makedonija
6. BAS Institut za menadžment, Bitolj, Makedonija

Beograd, 2015

ISBN 978-86-80194-02-8

19. dr. Aleksandar Dejanović, docent - Visoka škola modernog biznisa, Beograd, Srbija
20. dr. sc. Sonja Cindori, docent - Katedra za finansijsko pravo i finansijsku znanost, Pravni fakultet, Univerzitet u Zagrebu, Hrvatska
21. dr. Sergej Gričar, viši predavač - Visoka škola za biznis i menadžment, Novo mesto, Slovenija
22. dr. Dragana Nešović, docent - Fakultet za pravo, bezbednost i menadžment "Konstantin Veliki", Niš, Univerzitet Union "Nikola Tesla", Beograd, Srbija
23. dr. Janevski Zoran, docent - Institute of Economics – "Ss. Cyril and Methodius" University, Skopje, Macedonia
24. dr. Slobodan Bracanović, docent - Ekonomski fakultet Priština, Kosovska Mitrovica, Srbija
25. dr. Dragana Trifunović, docent, prodekan za prvi stepen studija - Fakultet za poslovne studije, Univerzitet Džon Nezbit, Beograd, Srbija
26. mr. Anton Vorina, predavač - Vocational College, Celje, Slovenia
27. dr. Ana Jurčić, docent - Fakultet za međunarodnu ekonomiju, Univerzitet Džon Nezbit, Beograd, Srbija
30. dr. Denis Tomše, docent - Fakultet komercijalnih i poslovnih studija, Celje, Slovenija
29. dr. Tatjana Boshkov, docent - Faculty of Tourism and Business Logistics – Gevgelija, "Goce Delcev" University, Stip, Macedonia
30. dr. Filip Đoković, docent - Poslovni fakultet Valjevo, Univerzitet Singidunum, Beograd, Srbija
31. dr. Biljana Petrevska, docent - "Iustinianus Primus School of Law", University "Ss. Cyril and Methodius", Skopje, Macedonia
32. dr. Tanja Stanišić, docent - Fakultet za hotelijerstvo i turizam u Vrnjačkoj Banji, Univerzitet u Kragujevcu, Srbija
33. dr. Milenko Đeletović, vanredni profesor - Educons univerzitet, Srbija

CIP - Katalogizacija u publikaciji -
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

005(082)
005.322:316.46(082)
658(082)

REGIONALNA naučnostručna i biznis konferencija LIMEN 2015
Liderstvo i
menadžment: država, preduzeće, preduzetnik (2015 ; Beograd)
Zbornik radova / Regionalna naučnostručna i biznis konferencija
LIMEN

2015 Liderstvo i menadžment: država, preduzeće, preduzetnik,
Beograd, 10.
decembar 2015. godine ; [organizatori Fakultet za inženjerski
menadžment
... [et al.]. - Beograd [etc.] : Udruženje ekonomista i menadžera
Balkana -
UdEkoM Balkan [etc.], 2015 (Beograd : All in one business center). -
XX,
761 str. : ilustr. ; 42 cm

Tiraž 100. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. -
Bibliografija
uz svaki rad.

ISBN 978-86-80194-02-8

1. Fakultet za inženjerski menadžment (Beograd)
a) Menadžment - Zbornici b) Liderstvo - Zbornici c) Preduzeća -
Poslovanje - Zbornici
COBISS.SR-ID 220662540

SADRŽAJ

SOCIALNE KOMPETENCE – KLJUČNE VEŠČINE VODJE PRIHODNOSTI	1
IZR. PROF. DR. JASMINA STARC	
MANAGEMENT OF FACTORS OF STRATEGIC IMPLEMENTATION.....	12
ASSOC. PROF. MENDE SOLUNCEVSKI ASS. PROF. LIDIJA STEFANOVSKA	
LIDERSTVO ŽENA U CRNOGORSKOM OBRAZOVANJU	20
DR MLADEN PERAZIĆ, DOCENT DR JELENA ŽUGIĆ, VANREDNI PROFESOR	
LIDERSTVO U UPRAVLJAČKIM PROCESIMA VISOKOG OBRAZOVANJA: KVALITATIVNA ANALIZA	27
DR TATJANA ILIĆ-KOSANOVIĆ DR VLADIMIR TOMAŠEVIĆ DR SLOBODAN VASOVIĆ	
INNOVATION AS A FACTOR FOR HUMAN CAPITAL ACCUMULATION	34
MSC, KRUSTINA ATANASSOVA	
IZOBRAŽEVANJE IN PODJETNIŠKE NAMERE ŠTUDENTOV	44
DR IVA KONDA	
UPRAVLJANJE POLITIČKIM RIZIKOM	54
DR VLADIMIR TOMAŠEVIĆ DR RADOMIR STOJKOVIĆ DR TATJANA ILIĆ-KOSANOVIĆ	
LIBYAN TELEVISION INFLUENCE ON THE POLITICAL CULTURE OF LIBYAN CITIZENS	59
MUHAMED ABUSABI	
ŠTO JE TO NAJBOLJI POSLOVNI MODEL	64
DR.SC. Marija VALČIĆ	
UPRAVLJANJE VALUTNIM RIZIKOM PODUZEĆA IZVOZNIKA SPLITSKO- DALMATINSKE ŽUPANIJE	71
DR. SC., JOSIP VISKOVIĆ DR. SC., MARKO MILETIĆ MAG. OEC. Marija PAVLOVIĆ	
VOĐA SPORTSKOG TIMA I LIDERSTVO U OBRAZOVANJU	80
DOC. DR BRANKA SAVOVIĆ DOC. DR SANDRA RADENOVIĆ DOC. DR ANA ORLIĆ	
MODEL ETIČKOG BANKARSTVA I PRIMJENA U BANKARSTVU BOSNE I HERCEGOVINE.....	86
DR DRAGANA BAŠIĆ MR SLAVICA BAŠIĆ	
ANALYSIS OF THE CORRELATION BETWEEN MARITAL STATUS, SMOKING HABITS AND EMPLOYEE ENGAGEMENT	96

MSC, ANTON VORINA MSC, DARKO PIRTOVŠEK DAMIR HREPEVNIK	
POVEZANOST STILA LIDERSTVA I EMOCIONALNE INTELIGENCIJE RUKOVODILACA SA STILOM UPRAVLJANJA KONFLIKTIMA KOD ZAPOSLENIH	103
RASTKO RADULOVIĆ	
INSTITUTIONALISATION OF THE ENTERPRISE PROACTIVE ANTI-CRISIS MANAGEMENT SYSTEM THROUGH THE DEVELOPMENT OF SITUATION-ANALYTICAL CENTRES	111
PHD, SVETLANA LESSIDRENSKA MARINA MARINOVA-STOYANOVA	
CORPORATE GOVERNANCE INSTABILITY AND DYNAMICS	118
PHD, ION BUCUR	
HOW EXCHANGE RATE AFFECT MANAGING OF THE COMPANY	129
PHD, TATJANA BOSHKOV MSC, NIKOLA DIMESKI	
EVOLUCIJA LOGISTIKE U KONTEKSTU INTERNACIONALIZACIJE POSLOVANJA	139
DR ANA JURČIĆ DR VESNA MILANOVIĆ DR ANDREA BUČALINA MATIĆ	
UTICAJ PRAVEDNOG VREDNOVANJA RADA NA MOTIVACIJU NASTAVNIKA U SREDNJIM ŠKOLAMA U SRBIJI	147
DR, FILIP ĐOKOVIĆ DR, JELENA ĐORĐEVIĆ BOLJANOVIĆ MA, DRAGICA UGRINOVIĆ	
CONSUMER DEMANDS AND FOOD SAFETY AT THE MARKET	155
BASSAM ZAFRANI MOHAMED OMAR	
RADNI ODNOS I DOSTOJAN RAD U EUROPSKOM I MEĐUNARODNOM RADNOM PRAVU	159
DR.SC. ANTON PETRIČEVIĆ	
KREATIVNOST I LIDERSTVO.....	170
DR, VLADO RADIĆ MA, NIKOLA RADIĆ DR, JOVANKA POPOVIĆ	
ULAGANJA MEĐUNARODNE FINACIJSKE KORPORACIJE U TURISTIČKE PROJEKTE BLISKOG ISTOKA I SJEVERNE AFRIKE	177
DR.SC., ELVIS MUJAČEVIĆ MSC, FERNANDO KIRIGIN	
UPRAVLJANJE MARKETING KOMUNIKACIJAMA U KREIRANJU VISOKE VREDNOSTI BRENDA U PREHRAMBENOJ INDUSTRIJI SRBIJE.....	184
DR MOMČILO MANIĆ DR DEJAN RIZNIĆ DR IVAN IVANOVIĆ	
ULOGA CIJENE KOŠTANJA U GLOBALNIM USLOVIMA POSLOVANJA	193
MR JADRANKA GLOMAZIĆ	
FREE MOVEMENT OF WORKERS IN EUROPE.....	204

PHD, NADEŽDA FUKSOVÁ	
THE ROLE OF SPECIALIZED BANKS IN ECONOMIC DEVELOPMENT WITH EMPHASIS ON THE AGRICULTURAL BANKS	213
OSAMA MAOHAMED SHIBA KHALIFA MASOUD ISSA	
COMPETITION AND COMPETITIVENESS AS ECONOMIC CATEGORIES AND THEIR ROLE IN ENTREPRENEURSHIP	218
CANDIDATE OF SCIENCE (ECONOMICS), EVGENIA YAZOVSKIKH, ASSOCIATE PROFESSOR DOCTOR OF SCIENCE (ECONOMICS), ALEXANDER MOKRONOSOV, PROFESSOR	
UTICAJ MENADŽERA I LIDERA NA USPEŠNO POSLOVANJE U KOMPANIJAMA	228
DR, MIRJANA ŠEKARIĆ MSC, MARINA KOSTIĆ MSC, JELENA ŠEKARIĆ-SOTIROVSKI	
MOĆ OBRAZOVANJA U RAZVOJU LIDERSKIH KOMPETENCIJA.....	235
DR MILENKO DŽELETović SONJA ŠOVLJANSKI DR IVANA KATIĆ	
KOMPARACIJA ZAKONA O ZADRUGAMA U REPUBLICI SRBIJI I ZEMLJAMA U OKRUŽENJU.....	241
DR NIKOLIĆ M. MARIJA DR JASMINA ARSENIJEVIĆ	
ORGANIZACIONA KULTURA KAO FAKTOR ORGANIZACIONE KORUPCIJE.....	250
DR IVANA SIMIĆ	
MARKETING, LOGISTIKA I MENADŽMENT LANCA SNABDEVANJA.....	259
DR VESNA MILANOVIĆ DR ANDREA BUČALINA MATIĆ NIKOLINA VRCELJ	
KOMPARATIVNA ANALIZA EMOCIONALNE INTELIGENCIJE MENADŽERA: PRIMERI IZ SRBIJE.....	266
DR VLADIMIR OBRADOVIĆ DANIJELA TOLJAGA-NIKOLIĆ MIRJANA MICIĆ	
MENADŽMENT I PERSPEKTIVE ODBRAMBENE INDUSTRIJE SRBIJE.....	275
MSC DAMIR ILIĆ DR STANKO BULAJIĆ DR SRĐAN TOMIĆ	
INNOVATION FOR ENVIRONMENTALLY SUSTAINABLE BUSINESS	281
PHD, JANE PAUNKOVIC MSC, DEJAN LONČAR MSC, VIOLETA JOVANOVIĆ	
ESTABLISHMENT OF A SYSTEM FOR MANAGING BUSINESS PROCESSES AND ITS LINK WITH HUMAN RESOURCES.....	290
IBRAHIM ALI RAHOMA IBRAHIM ALI EHMUDA	
POVEĆANJE TRANSPARENTNOSTI FINANSIJSKOG IZVJEŠTAVANJA.....	295
MR SVJETLANA VRANJEŠ	

EMPIRICAL EVIDENCES OF NEW TECHNOLOGIES ADOPTION IN ROMANIAN INDUSTRIAL FIRMS	302
PHD ENG., EC., GABRIELA LOBONȚIU PHD ENG. ADRIAN PETROVAN	
CORPORATE GOVERNANCE IN MUNICIPALLY OWNED COMPANIES: THE CASE OF ZAGREB CITY HOLDING.....	310
PHD DINA TOMŠIĆ PHD SONJA CINDORI DANIELA FRANIĆ	
PROBLEMS FACING SMES IN MACEDONIA PARTICIPATING IN THE PUBLIC PROCUREMENT	317
PHD, ZORAN JANEVSKI PHD, ELENA DAVITKOVSKA PHD, VLADIMIR PETKOVSKI	
OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA I TRANSPARENTNOST U FINANSIJSKOM SEKTORU BOSNE I HERCEGOVINE.....	327
MR MATEA ZLATKOVIĆ	
MEĐUNARODNA MARKETING LOGISTIKA U FUNKCIJI KREIRANJA KONKURENTNOSTI PREDUZEĆA.....	336
MSC, MARKO PAVLOVIĆ MSC, ŽIVAN BAJIĆ	
PERFORMANCES OF MUNICIPAL MANAGMENT AND INCREASE OF PUBLIC SERVICES IN REPUBLIC OF MACEDONIA	347
PHD, FADIL MEMED ZENDELI	
GOSPODARSKA KRIZA IN ODLOČANJE ZA PODJETNIŠKO POT	363
MAG. MALČI GRIVEC	
ULOGA PREDKALKULACIJE TROŠKOVA U INTEGRALNOM TRANSPORTU.....	374
DR DRAGAN VUKASOVIĆ	
GLOBALIZATION OR NEW NATIONAL BORDERS.....	381
PHD, CHRISTIAN TANUSHEV	
ECONOMICS FOR MANAGERS AS APPLIED MICROECONOMICS	393
ABDUSSALAM RAHUMA WALID AHMED AMAIGIL IBRAHIM SASSI	
KOMPARACIJA KVANTITATIVNIH EKONOMSKIH POKAZATELJA JAVNIH PODUZEĆA PO REGIJAMA U RH ZA VRIJEME GLOBALNE FINACIJSKE KRIZE	398
MR.SC. ŽELJKO SUDARIĆ	
ULOGA I ZNAČAJ FUNKCIJE RUKOVOĐENJA U POSLOVANJU PREDUZEĆA.....	406
DR VUK BEVANDA DR ALEKSANDRA ŽIVALJEVIĆ DR IVANA BULUT	
MODELIRANJE SPECIJALNIH OBLIKA KONKURENTSKE INTELIGENCIJE CELOŽIVOTNIM UČENJEM.....	413
DR SLOBODAN STAMENKOVIĆ MSC BOJANA ŽIVKOVIĆ	
INOVIRANJE IN VIDIK INOVACIJSKE AKTIVNOSTI MSP V SLOVENIJI.....	422

MSC, BARBARA RODICA	
MOGUĆNOST PRIMENE PROJEKTNOG PRISTUPA U PROCESU PLANIRANJA SERIJSKE PROIZVODNJE PRIMENOM PD METODE	432
MSC, SANJA PUZOVIĆ MSC, VLADAN PAUNOVIĆ DR, JASMINA VESIĆ VASOVIĆ	
FOR THE NECESSITY OF A UNIFIED THEORY OF LEADERSHIP (REQUIREMENTS AND DIMENSIONS OF THEORETICAL AND PRACTICAL CONCEPT)	441
PHD, DIMITAR PANAYOTOV, ASSOC. PROF.	
PRAVNI RIZIK U BANKARSKOM POSLOVANJU U MAKEDONIJI	449
PHD, BILJANA PETREVSKA PHD, VANCO UZUNOV	
SYMBOLIC APPROACH TO UNDERSTANDING OF THE CONSUMER CULTURE	458
YULIA PAVLOVNA TEN	
HOW TO ENHANCE CROSS-SELLING IN RETAIL BANKING?	463
PHD, GALINA MLADENOVA	
UPRAVLJANJE KVALITETOM PROIZVODA I NJEGOVA KONTROLA U REPUBLICI MAKEDONIJI	471
PHD, GORDANA BILBILOVSKA PHD, IVANA BILBILOVSKA	
ALTERNATIVES FOR SURVIVAL OF SMALL FAMILY BUSINESS IN BULGARIA IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION AND EUROPEAN INTEGRATION	481
PHD, TZVETA ZAFIROVA	
HOW TO MANAGE DIFFERENT AND DIVERSE WORKFORCE	490
AHMED SALEM MEGRAF	
LIDERSTVO I/ILI MENADŽMENT U JAVNOM MEDIJSKOM SERVISU RADIO-TELEVIZIJE VOJVODINE	495
DR MIODRAG KOPRIVICA MR SONJA KOKOTOVIĆ	
STRATEGIJA LICENCIRANJA ŽIGA KAO NEMATERIJALNE IMOVINE PREDUZEĆA ...	504
DR BOJAN KRSTIĆ MSC, MILOŠ MILENKOVIĆ	
GUIDELINES OF GREEN MARKETING STRATEGY IN EUROPEAN COUNTRIES: CORRELATION ANALYSIS APPROACH	512
PHD, MIRO SIMONIĆ MSC, ANTON VORINA	
DRŽAVA KAO DETERMINANTA USPEŠNE POSLOVNE ETIKE PROGRESIVNOG PREDUZETNIŠTVA	520
MSC SLOBODAN PETROVIĆ	
NATURAL RESOURCE MANAGEMENT USING GIS TECHNOLOGY IN ALBANIA	525
DR. EDMOND HOXHA DR. SKËNDER LIPO	
THE LEADERSHIP OF THE FUTURE – GURU LEADERSHIP	533
NEVENA VRCELJ NIKOLINA VRCELJ ALEKSANDRA JAGODIĆ RUSIĆ, DOKTORANT	

STRATEGIJSKI MENADŽMENT VANREDNIH SITUACIJA KAO STRATEGIJSKA POTREBA DRŽAVE	540
PHD, DUŠKO TOMIĆ MSC, JELENA DINIĆ BA, PREDRAG LEČIĆ	
MARKETING MENADŽMENT KULTURNIH INSTITUCIJA	549
DR ALEKSANDRA BRAKUS	
PRINCIPLES OF MANAGING CURRENCY RISKS BY COMPANIES	556
PHD, GLIGOR BISHEV PHD, TATJANA BOSHKOV	
KRITIČKA ANALIZA ULOGE NOVCA, DUGA, MONETARNOG SISTEMA I FINANSIJSKOG SEKTORA U SAVREMENOJ EKONOMIJI	567
DR MLADEN R. PERIĆ	
TROŠKOVNI PRISTUP EVALUACIJI INVESTICIJA U ELEKTRONSKO POSLOVANJE KAO SASTAVNOG DELA MENADŽMENTA INFORMACIONIH SISTEMA	574
PHD SLAVOLJUB MILOVANOVIĆ MSC ŽARKO RAĐENOVIĆ	
EFIKASNOST FUNKCIJE UPRAVLJANJA LJUDSKIM RESURSIMA U NAFTNIM KOMPANIJAMA U LIBIJI	583
KHALED AHMED	
BEZBEDNOST PODATAKA NA INTERNETU	588
PHD, SRĐAN TOMIĆ PHD, BRANKICA PAŽUN MSC, DAMIR ILIĆ	
ULOGA I ZNAČAJ BANKARSKIH POSLOVA SA HARTIJAMA OD VREDNOSTI	594
MR RADOMIR ŠĆEPANOVIĆ	
DRŽAVA, UPRAVLJAŃE I PREDUZETNIČKI AMBIJENT U SRBIJI	600
DR SLOBODAN H. BRAČANOVIĆ	
LIČNOST LIDERA I EFEKTIVNO LIDERSTVO	615
D-P ТАИП ЈАКУПИ Д-Р МАРИЈА К. ДИМОВСКА	
НАССР СИСТЕМ СТАНДАРД ПОБОЉШАЊА КВАЛИТЕТА УСЛУЖНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ У ТУРИЗМУ	623
DR SERGEJ GRIČAR	
KLASTER ANALIZA USPJEHA STUDENATA NA FAKULTETU INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA U MOSTARU	631
DIPL. ING. IT., ADMIR ŠEHIDIĆ DIPL. ING. IT., LARISA DEDOVIĆ	
COMPETENCES OF THE TOP MANAGERS IN REPUBLIC MACEDONIA	641
D-R, TONI SOKLEVSKI	
IMPLEMENTACIJA KONCEPTA "3SP"	651
DR NADICA FIGAR	
POSLOVNA ETIKA, KRIZNI MENADŽMENT I SINDIKATI	656
DR MILICA JAKŠIĆ	
"END-TO-END" MANAGEMENT AND COORDINATED LEADERSHIP	666

MASSOUD ELGHOOL	
HOLISTIKA U MARKETINGU I PROBLEMI MENADŽMENTA	670
MR SONJA RADMANOVAC	
ADAPTIVNI MENADŽMENT KAO PRISTUP EFIKASNOM UPRAVLJANJU RESURSIMA	675
MSC PETAR MITIĆ	
MSC JELENA OBRADOVIĆ	
MSC MIRJANA VELJKOVIĆ	
UPRAVNO-KAZNENE MJERE ZAŠTITE PRAVA KONKURENCIJE U BOSNI I HERCEGOVINI I DRŽAVAMA REGIONA.....	682
DR KANITA IMAMOVIĆ-ČIZMIĆ	
MAG. IUR. DUNJA SKOKO	
PRIMENA MS PROJECT-A U ODREĐIVANJU VREMENA TRAJANJA PROIZVODNOG CIKLUSA.....	691
VLADAN PAUNOVIĆ	
SANJA PUZOVIĆ	
DR MIROSLAV RADOJIČIĆ	
ODRŽIVE CENE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA ELEKTRIČNE ENERGIJE	698
DR DRAGOLJUB TICA	
ALEKSANDRA GALONJA	
ANDREJ KURTOVIĆ	
RESEARCH AND ASSESSMENT OF THE ORGANIZATIONAL MATURITY IN PROJECT MANAGEMENT IN BULGARIAN INDUSTRIAL ENTERPRISES AFTER THE EXAMPLE OF THE NORTH EAST PLANNING REGION	708
MIHAIL IVANOV	
PHD SVETLANA LESSIDRENSKA	
ODNOS DRŽAVA – PREDUZEĆE U PROCESU PRIVATIZACIJE	714
PHD SLOBODAN SHAJNOSKI	
KONCEPT UPRAVLJANJA PROJEKTIMA	721
DR DEJAN GLIGOVIĆ	
IMPORTANCE OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN TOURISM INDUSTRY ...	726
MR IRENA TOLESKA	
DR SRETEN MILADINOSKI	
UPRAVLJANJE ORGANIZACIONIM PROMENAMA KAO OSNOVNIM DETERMINANTAMA DUGOROČNOG RAZVOJA OBRAZOVNOG PROCESA	736
M-R. SLADJANA TOMIK STAMENKOVA	
ЗНАЧЕЊЕ ХРАНЕ У МЕНАЏМЕНТУ УГОСТИТЕЉСТВА XXI ВЕКА.....	741
Д-Р ВАСО ЦУЦУЛЕСКИ	
МОМЧИЛО ЦОНИЋ	
ПРЕДРАГ СТАМЕНКОВИЋ	
E-BUSINESS AS A CHANCE FOR SMALL AND MIDDLE SIZED DEVELOPING COUNTRIES COMPANIES	749
AMR ELASHOURI	
YUSEF OMAR	
RAMZI ALTRSH	
URBAN INSERTION - A NEW LIBRARY FOR THE CITY OF ZALÁU -	754
ALEXANDRA CUIBUŞ	

INDEKS AUTORA

A

Abdussalam Rahuma, 392
Admir Šehidić, 631
Adrian Petrovan, 301
Ahmed Salem Megraf, 489
Aleksandra Brakus, 549
Aleksandra Galonja, 698
Aleksandra Jagodić Rusić, 533
Aleksandra Živaljević, 405
Alexander Mokronosov, 218
Alexandra Cuibuș, 754
Amr Elashouri, 749
Ana Jurčić, 139
Ana Orlić, 80
Andrea Bučalina Matić, 139, 258
Andrej Kurtović, 698
Anton Petričević, 159
Anton Vorina, 96, 511

B

Barbara Rodica, 421
Bassam Zafrani, 155
Biljana Petrevska, 448
Bojan Krstić, 503
Bojana Živković, 412
Branka Savović, 80
Brankica Pažun, 588

C

Christian Tanushev, 380

D

Damir Hrepevnik, 96
Damir Ilić, 274, 588
Daniela Franić, 309
Danijela Toljaga-Nikolić, 265
Darko Pirtovšek, 96
Dejan Gligović, 721
Dejan Lončar, 280
Dejan Riznić, 184
Dimitar Panayotov, 440

Dina Tomšić, 309
Dragan Vukasović, 373
Dragana Bašić, 86
Dragica Ugrinović, 147
Dragoljub Tica, 698
Dunja Skoko, 682
Duško Tomić, 540

E

Edmond Hoxha, 525
Elena Davitkovska, 316
Elvis Mujačević, 177
Evgenia Yazovskikh, 218

F

Fadil Memed Zendeli, 346
Fernando Kirigin, 177
Filip Đoković, 147

G

Gabriela Lobonțiu, 301
Galina Mladenova, 462
Gligor Bishev, 556
Gordana Bilbilovska, 470

I

Ibrahim Ali Ehmouda, 289
Ibrahim Ali Rahoma, 289
Ibrahim Sassi, 392
Ion Bucur, 118
Irena Toleska, 726
Iva Konda, 44
Ivan Ivanović, 184
Ivana Bilbilovska, 470
Ivana Bulut, 405
Ivana Katić, 234
Ivana Simić, 249

J

Jadranka Glomazić, 193

Jane Paunkovic, 280
Jasmina Arsenijević, 240
Jasmina Starc, 1
Jasmina Vesić Vasović, 431
Jelena Dinić, 540
Jelena Đorđević Boljanović, 147
Jelena Obradović, 675
Jelena Šekarić-Sotirovski, 227
Jelena Žugić, 20
Josip Visković, 71
Jovanka Popović, 170

K

Kanita Imamović-Čizmić, 682
Khaled Ahmed, 583
Khalifa Masoud Issa, 213
Krustina Atanassova, 34

L

Larisa Dedović, 631
Lidija Stefanovska, 12

M

Malči Grivec, 362
Marija Pavlović, 71
Marija Valčić, 64
Marina Kostić, 227
Marina Marinova-Stoyanova, 111
Marko Miletić, 71
Marko Pavlović, 335
Massoud Elghool, 666
Matea Zlatković, 326
Mende Soluncevski, 12
Mihail Ivanov, 708
Milenko Dželetović, 234
Milica Jakšić, 656
Miloš Milenković, 503
Miodrag Koprivica, 494
Mirjana Micić, 265
Mirjana Šekarić, 227
Mirjana Veljković, 675
Miro Simonić, 511
Miroslav Radojičić, 691
Mladen Perazić, 20
Mladen R. Perić, 567
Mohamed Omar, 155
Momčilo Manić, 184

Muhamed Abusabi, 59

N

Nadežda Fuksová, 204
Nadica Figar, 651
Nevena Vrclj, 533
Nikola Dimeski, 129
Nikola Radić, 170
Nikolić M. Marija, 240
Nikolina Vrclj, 258, 533

O

Osama Maohamed Shiba, 213

P

Petar Mitić, 675
Predrag Lečić, 540

R

Radimir Šćepanović, 594
Radimir Stojković, 54
Ramzi Altrsh, 749
Rastko Radulović, 103

S

Sandra Radenović, 80
Sanja Puzović, 431, 691
Sergej Gričar, 623
Skënder LIPO, 525
Sladjana Tomik Stamenkova, 736
Slavica Bašić, 86
Slavoljub Milovanović, 574
Slobodan Petrović, 520
Slobodan Shajnoski, 714
Slobodan Stamenković, 412
Slobodan Vasović, 27
Sonja Cindori, 309
Sonja Kokotović, 494
Sonja Radmanovac, 670
Sonja Šovljanski, 234
Srđan Tomić, 274, 588
Sreten Miladinovski, 726
Stanko Bulajić, 274
Svetlana Lessidrenska, 111, 708
Svjetlana Vranješ, 294

T

Tatjana Boshkov, 129, 556
Tatjana Ilić-Kosanović, 27, 54
Toni Soklevski, 641
Tzveta Zafirova, 480

V

Vanco Uzunov, 448
Vesna Milanović, 139, 258
Violeta Jovanović, 280
Vladan Paunović, 431, 691
Vladimir Obradović, 265
Vladimir Petkovski, 316
Vladimir Tomašević, 27, 54
Vlado Radić, 170
Vuk Bevanda, 405

W

Walid Ahmed Amaigil, 392

Y

Yousef Omar, 749
Yulia Pavlovna Ten, 457

Ž

Žarko Rađenović, 574
Željko Sudarić, 397
Živan Bajić, 335

Z

Zoran Janevski, 316

Васо Цуцулески, 741
Марија К. Димовска, 615
Момчило Цонић, 741
Предраг Стаменковић, 741
Слободан Н. Брацановић, 600
Таип Јакупи, 615

PREDGOVOR

Organizovanje je evolucijski fenomen, svojstven zakonitostima postojanja i održanja svih struktura u svim procesima njihovog funkcionisanja. Kao takav on je i civilizacijski fenomen koji se javlja kao komponenta svih ljudskih, individualnih i društvenih aktivnosti i kao faktor sveukupnog razvoja čoveka i društva. Sa druge strane, kao svesna ljudska aktivnost, organizovanje podrazumeva traženje rešenja problema koji se javljaju na putu ostvarenja postavljenih ciljeva. Nijedan cilj se ne može ostvariti bez odgovarajuće, odnosno nužne ili bar minimalne organizacije uslova, faktora i procesa potrebnih za ostvarenja cilja. Međutim, savremeno doba traži nove tipove lidera i menadžera i nove oblike organizovanja; traži one koji su spremni i sposobni da vode preduzeća/korporacije/državu, na izrazitoj konkurentskoj vertometini, uz sve dobre i loše strane koje sa sobom donosi proces globalizacije svetske privrede.

Organizatori konferencije LIMEN 2015 - *Fakultet za inženjerski menadžment – Beograd, Visoka škola modernog biznisa – Beograd, Visoka škola za biznis i menadžment, Novo Mesto – Slovenija, Biznis akademija Smilevski – BAS, Skoplje, Makedonija, BAS Institut za menadžment, Bitolj, Makedonija i Udruženje ekonomista i menadžera Balkana* - prepoznali su problem koji danas postoji u većini savremenih organizacija: previše upravljanja i premalo liderstva, te su u Beogradu, uz podršku Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije, 10. decembra 2015. godine, organizovali regionalnu naučnostručnu i biznis konferenciju pod nazivom: ***Liderstvo i menadžment: država, preduzeće, preduzetnik – LIMEN 2015.***

Imajući u vidu izazov dinamičnog angažovanja u današnjem svetu organizacija, jasno je da je za analizu ova dva važna pojma trebalo primeniti interdisciplinarni pristup. Iz tog razloga glavna tema konferencije LIMEN 2015 obrađena je kroz sledeće tematske oblasti.

1. Lideri i liderstvo
2. Preduzetništvo, inovacije, kreativnost
3. Menadžment malih i srednjih preduzeća
4. Savremeni strateški menadžment
5. Finansijski menadžment i bankarstvo
6. Marketing menadžment
7. Projektni menadžment
8. GREEN menadžment
9. Menadžment prirodnih resursa

10. Menadžment kvaliteta
11. Menadžment novih tehnologija
12. Menadžment informacijski sistemi
13. Menadžment u obrazovanju
14. Interkulturni menadžment
15. Menadžment javnog sektora

16. Upravljanje ljudskim resursima
17. Organizaciono ponašanje
18. Poslovna etika
19. Radno pravo
20. Poslovno pravo

Cilj konferencije je postignut - okupljanje akademske zajednice regiona Balkana i objavljivanje radova istraživača u svrhu popularizacije nauke i njihove lične i kolektivne afirmacije. Jedinstveni program kombinovao je prezentacije najnovijih naučnih dostignuća u navedenim oblastima, interaktivne diskusije i druge vidove interpersonalne razmene iskustava.

Konferenciju je otvorila **dr Jasmina Starc**, član programskog odbora konferencije, redovni profesor i dekan Fakulteta za poslovne i menadžment studije iz Novog Mesta – Slovenija svojim izlaganjem na temu: *Društvene kompetencije – ključne veštine budućeg menadžera*. Takođe u uvodnom delu konferencije prisutne su pozdravili **doc. dr Tatjana Ilić-Kosanović**, član programskog odbora konferencije, ispred Fakulteta za inženjerski menadžment iz

Beograda i **prof. dr Goran Dašić**, član programskog odbora konferencije, pomoćnik direktora Visoke škole modernog biznisa iz Beograda.

Učešće u radu konferencije uzelo je ukupno **169 istraživača - 77 iz zemlje i 92 iz inostranstva**, odnosno iz/sa:

- 14 različitih zemalja,
- 39 različitih univerziteta,
- 38 eminentna fakulteta,
- dva instituta,
- 8 visokih škola,
- različitih ministarstava, lokalne samouprave, javnih i privatnih preduzeća, multinacionalnih kompanija, udruženja i sl.

1. Srbija
2. Makedonija
3. Crna Gora
4. Bosna i Hercegovina
5. Hrvatska
6. Slovenija
7. Bugarska
8. Rumunija
9. Albanija
10. Slovačka
11. Švajcarska
12. Austrija
13. Rusija
14. Libija

U zborniku radova sa konferencije LIMEN 2015 objavljeno je čak **95 radova** na više od **750 stranica**.

1. Evropski univerzitet Republika Makedonija, Skoplje, Makedonija
2. Educons Univerzitet, Sremska Kamenica, Srbija
3. Metropolitan University, Belgrade, Serbia
4. MIT University, Skopje, Macedonia
5. New Bulgarian University, Sofia Bulgaria
6. Polytechnic University of Tirana, Tiranë, Albania
7. Russian Customs Academy, Rostov-on-Don, Russia
8. Russian Vocational and Pedagogic University, Ekaterinburg, Russia
9. SEEU University, Macedonia
10. Sveučilište J.J.Strossmayera, Osijek, Hrvatska
11. Sveučilište u Splitu, Hrvatska
12. Technical University of Cluj-Napoca, Cluj-Napoca, Romania
13. Technical University of Sofia, Bulgaria
14. Technical University of Varna, Varna, Bulgaria
15. Technische Universitat Wien Ostereich, Austria
16. University "Goce Delcev" - Shtip, Macedonia
17. University "Ss. Cyril and Methodius", Skopje, Macedonia
18. University "St. Kliment Ohridski" – Bitola
19. University of Bucharest, Romania
20. University of National and World Economy, Sofia, Bulgaria
21. University of Zagreb, Croatia
22. Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru, Bosna i Hercegovina
23. Univerzitet Donja Gorica (UDG), Podgorica, Crna Gora
24. Univerzitet Džon Nezbit, Srbija
25. Univerzitet Educons, Srbija
26. Univerzitet Mediteran Podgorica, Crna Gora
27. Univerzitet Privredna akademija Novi Sad, Srbija
28. Univerzitet Singidunum, Srbija
29. Univerzitet u Banjoj Luci, Bosna i Hercegovina
30. Univerzitet u Beogradu, Srbija
31. Univerzitet u Nišu, Srbija
32. Univerzitet u Novom Sadu, Srbija
33. Univerzitet u Kragujevcu, Srbija
34. Univerzitet u Prištini, Kosovska Mitrovica, Srbija
35. Univerzitet u Sarajevu, Bosna i Hercegovina
36. Univerzitet Union Nikola Tesla Beograd, Beograd, Srbija
37. Ural federal University named after the first President of Russia B.N. Yeltsin, Ekaterinburg, Russia
38. Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru, Hrvatska
39. Veleučilište Baltazar, Zaprešić, Hrvatska

1. "Iustinianus Primus Faculty of Law", Skopje, Macedonia
2. Ekonomski fakultet u Nišu, Srbija
3. Ekonomski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci, Bosna i Hercegovina
4. Ekonomski fakultet Univerziteta u Nišu, Srbija
5. Ekonomski fakultet Univerziteta u Prištini, Kosovska Mitrovica, Srbija
6. Ekonomski fakultet, Skopje, Makedonija
7. Ekonomski fakultet, Sveučilište u Splitu, Hrvatska
8. Faculty of Architecture and Urbanism, Cluj-Napoca, Romania
9. Faculty of Business and Administration, Bucharest, Romania
10. Faculty of Economics, Prilep
11. Faculty of Geology and Mine, Tiranë, Albania
12. Faculty of Law, Zagreb, Croatia
13. Faculty of Management Zaječar, Univerzitet Džon Nezbit, Srbija
14. Faculty of Public Administration and Political Sciences, Tetovo, Macedonia
15. Fakultet ekonomije i turizma "dr.Mijo Mirković" Pula
16. Fakultet informacijskih tehnologija Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru, Bosna i Hercegovina
17. Fakultet organizacionih nauka, Univerzitet u Beogradu, Srbija
18. Fakultet poslovne ekonomije, Univerzitet Educons, Srbija
19. Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja, Univerzitet u Beogradu, Srbija
20. Fakultet tehničkih nauka, Čačak, Srbija
21. Fakultet tehničkih nauka, Univerzitet u Novom Sadu, Srbija
22. Fakultet za inženjerski menadžment, Beograd, Srbija
23. Fakultet za međunarodnu ekonomiju Beograd, Univerzitet Džon Nezbit, Srbija
24. Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, Hrvatska
25. Fakultet za menadžment, VJ Požarevac, Srbija
26. Fakultet za poslovne studije Beograd, Univerzitet Džon Nezbit, Srbija
27. Fakultet za pravne i poslovne studije dr Lazar Vrkić, Novi Sad, Srbija
28. Fakultet za pravo, javnu upravu i bezbednost, Džon Nezbit Univerzitet, Beograd, Srbija
29. Fakultet za turizam i ugostiteljstvo – Ohrid, Makedonija
30. Fakulteta za poslovne in upravne vede, Novo mesto, Slovenija
31. Filozofski fakultet, Beograd, Srbija
32. Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beogradu, Srbija
33. Poslovni fakultet Beograd Univerziteta Singidunum, Srbija
34. Poslovni fakultet Valjevo Univerziteta Singidunum, Srbija
35. Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Bosna i Hercegovina
36. Technical University of Cluj-Napoca, North University Centre of Baia Mare, Maramures, Romania
37. Tehnički fakultet "Mihajlo Pupin", Zrenjanin, Srbija
38. Tehnički fakultet u Boru, Srbija

1. Institute of Economics – Skopje, Macedonia
2. BAS Institute of Management Bitola, Business Academy Smilevski BAS Skopje, Macedonia

1. Association of Economists and Managers of the Balkans, Belgrade, Serbia
2. Autocenter Skorjanc, Celje, Slovenia
3. Centar za razvoj karijere, Univerzitet u Novom Sadu, Srbija
4. Čokopak, Kruševac, Srbija
5. Credit Agricole S.A. A.D., Novi Sad, Srbija
6. Doo Montenegro Art, Budva, Crna Gora
7. Gavi, Chemin des Mines, Switzwrland
8. Ministarstvo za finansije, Skopje, Makedonija
9. Ministry of Defense, Bitola, R. Macedonia
10. Ministry of Economy Sector of Tourism, Macedonia
11. Nomotehnički centar, Beograd, Srbija
12. OOCK, Laktaši, Bosna i Hercegovina
13. Privredna komora Crne Gore
14. Škola za dizajn tekstila, Beograd, Srbija
15. Sparkasse Bank, Macedonia
16. Zagreb City Holding Ltd., Zagreb, Croatia

1. Business School, Murska Sobota, Slovenia
2. Visoka poslovna škola strukovnih studija u Leskovcu, Srbija
3. Visoka poslovna škola strukovnih sudija, Novi Sad, Srbija
4. Visoka škola modernog biznisa, Beograd, Srbija
5. Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Kikindi, Srbija
6. Visoka škola za biznis i menadžment, Novo Mesto – Slovenija
7. Visoka škola za poslovnu ekonomiju i preduzetništvo, Beograd, Srbija
8. Vocational college, Celje, Slovenia

Od ukupno **39 radova** autora iz Srbije, čak **devet radova** (23%) predstavlja rezultat istraživanja u okviru *projekata koje inače finansira nadležno ministarstvo nauke* koje je podržalo konferenciju. Pomenuti projekti su:

1. 179066 - Unapređenje konkurentnosti javnog i privatnog sektora Srbije umrežavanjem kompetencija u procesu evropskih integracija Srbije;
2. 179081 - Istraživanje savremenih tendencija strateškog upravljanja primenom specijalizovanih menadžment disciplina u funkciji konkurentnosti srpske privrede;
3. III 44006 - Razvoj novih informaciono-komunikacionih tehnologija, korišćenjem naprednih matematičkih metoda, sa primenama u medicini, telekomunikacijama, energetici, zaštiti nacionalne baštine i obrazovanju;
4. III 45003 - Optoelektronski nanodimenzionalni sistemi – put ka primeni;
5. III 47004- Unapređenje javnih politika u Srbiji u funkciji poboljšanja socijalne sigurnosti građana i održivog privrednog rasta;
6. III 47020 - Digitalne i medijske tehnologije i društveno obrazovne promene;
7. III 47028 - Unapređenje konkurentnosti Srbije u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

P R E F A C E

The organizing is an evolutionary phenomenon, distinctive because of laws of existence and maintaining all structures in all processes of their functioning. As such, it is a civilizational phenomenon also that occurs as a component of human, individual and social activities and as a factor in the overall development of man and society. On the other hand, as a deliberate human activity, organizing involves seeking solutions to problems that occur on the way to achieving specific goals. No goal can be achieved without appropriate or necessary, or at least minimal organization of conditions, factors and processes needed for goal achievement. However, the modern era requires new types of leaders and managers, and new forms of organization; demands those who are willing and able to lead the company / corporation / state, in a distinct competitive environment, with all the good and bad sides brought by the globalization of world economy.

The organizers of the LIMEN 2015 conference - *Faculty of Engineering Management - Belgrade, Modern Business School - Belgrade, Faculty of Business and Management Studies Novo Mesto, Slovenia, Business Academy Smilevski - BAS, Skopje, Macedonia, BAS Institute of Management, Bitola, Macedonia and Association of Economists and Managers of the Balkans* – have recognized the problem that nowadays exists in most modern organizations: *so much management and too little of leadership*; so they, with the support of Ministry of Education, Science and Technological Development of Republic of Serbia organized regional scientific-business conference titled: Leadership and Management: Government, Enterprise, Entrepreneur - LIMEN 2015 in Belgrade on December 10, 2015 at the Excelsior Hotel.

Bearing in mind the challenges of a dynamic engagement in contemporary organizations, it is clear that within the analysis of these two important subjects should be applied interdisciplinary approach. For this reason, the main theme of the conference LIMEN 2015 was processed through the following key topics.

- Leaders and Leadership
- Entrepreneurship, Innovation, Creativity
- Management of Small and Medium-sized Enterprises
- Contemporary Strategic Management
- Financial Management and Banking
- Marketing Management
- Project Management
- GREEN Management
- Natural Resource Management
- Quality Management
- Management of New Technologies
- Management Information Systems
- Education Management
- Intercultural Management
- Public Sector Management
- Human Resources Management
- Organizational Behavior
- Business Ethics
- Labour Law
- Business Law

The aim of the conference is achieved - bring together the academic community of the Balkans region and publication of their papers with the purpose of popularization of science and their personal and collective affirmation. The unique program combined the presentation of the latest scientific developments in these areas, interactive discussions and other forms of interpersonal exchange of experiences.

The conference was opened by **Jasmina Starc- PhD**, a member of the program (scientific) committee of the conference, Professor and Dean of the Faculty of Business and Management Studies from Novo Mesto - Slovenia with her presentation titled: *Social competencies – key skills of the future manager*. Also in the opening session of the conference participants were welcomed by **Tatjana Ilic Kosanovic - PhD**, a member of the program committee of the conference, from the Faculty of Engineering Management - Belgrade and **Goran Dašić - PhD**, a member of the program committee of the conference, Assistant Director of the Modern Business School from Belgrade.

Participation in the conference took a total of **169 researchers - 77 from Serbia and 92 from abroad** representing:

- 14 different countries,
- 39 different universities,
- 38 eminent faculties,
- two scientific institutes,
- 8 colleges,
- various ministries, local governments, public and private enterprises, multinational companies, associations, etc.

In the Conference Proceedings of the LIMEN 2015 conference as much as **95 papers** have been published on more than **750 pages**.